

Խ մբագրությունը շարունակում է նամակներ ստուգի գործիքի թիվ 2 մանկադատեցի փակման «գործողությանը» վերաբերող մեր հրադարակութեանի առնչությամբ։ Նամակներից երկուսի հեղինակները (26 և 11 հոգու ստորագրությանը) երախտազիտություն են հայտնում «Ազգին»՝ մանկադատեցին սատարելու, «անարդարության, քալանի դեմ մղվող դայլարին» աջակցելու համար։ Երրորդ նամակն ստորագրված է Դայրենական դատերազմի 15 Վետերանների կողմից։ Վետերանները, կասկած հայտնելով, որ «կլանային վիճին իր ծզողական ուժով» ինչ-որ ժեղ է ուզում Խաչել նաեւ «Ազգը», զայրանում են կարելի եր «անլուրը, անիիմն ծերով դախարակել մեր ազգի դատմության մեջ մեծ մարդիկ սկած համայնքի դեկավարին, այն էլ իրաւ հաջորդող երեք անսորազիր, կողմնակալ, քացահայտորեն դիտավորություն հետադիմուղու հոդ-

Տարբեր չի թողել նաև ՀՀ դատախազությանը: Ինչդեռ տեղեկանում ենի ՀՀ գլխավոր դատախազի անունից բերքի գլխավոր խմբագիր՝ Յ. Ավետիսյանին ուղղված գրությունից, դատախազության համադատասխան քաժինը, ստուգումներ, անցկացնելով տեղում, դարձել է, որ թիվ 2 մանկադատարտեզզը «նվազ հաճախելիության համար փակելը հիմնավորված չէ, որովհետեւ խղանում կան մանկադատարտեզներ, որոնցում երեխաների հաճախելիությունը շատ ավելի ցածր է»: Ներկայում ունի թիվ 2 մանկադատարտեզզը շարունակում է գործել, գլխավոր դատախազը ընդգծում է, որ ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մասին օրենի համաձայն, «համայնքի ղեկավարը միանձնյա իրավունքունի կազմակերպել համայնքի տարածում գտնվող մանկադատարտեզների գործունեությունը»: (Կազմակերպել գործունեությունը, կարծում ենք, լինանակում լուծարել):

Մանկադատարտեզների տնօրենները, քաջառությամբ եկն Բարամյանի (Վեցինիս «փոխարինում») և հավաղացի եւ բաշխված մարդասիրական օգնությունը ցըանցում է թիվ 2 մանկադատարտեզզը: Բոլոր մանկադատարտեզներին բաժանվում են 3 ամսվա չվճարված աշխատավարձերը, բացի թիվ 2-ից: Ի դեռ, եկն Բարամյանն ի վեցունույնուն իրավիրվում է խղանադեշի մոտ, որը նրան խորհմաստարակարգնում է: «Ես չեմ հասկանում դուք չե՞մ մշածում ձեր բոռների, որդիների մասին»...»

Մանկադատարտեզի լուծարման կասեցումը, մեր կարծիքով, հերեւում և մանկական դոլիկինիկան ուսումնական վարկածը (Երե, իհարկե, նոր տնօրենի նշանակումը «կիսակայարան» լիւ վեցնական հանգրվանի ծանադարին) եւ ավելի ուստի հաստառում եւ անծնական շահագրգովածության տարբերակը: Դամենայն դեռս, ման-

Պորիսի «մանկադաւուրազմ»՝
առայժմ հօգութեան երեխանութի

վածներով»: Դիւեցնենի, որ այս բեմայով մեր առաջին «անսուրագիր հոդվածը» մանկադարսեղի տնօրեն Դրանու Քարամյանի նամակն էր՝ իր իսկ սուրագրությամբ, որի նախաբանում հակառակ կողմի կարծիք ներկայացնելու դատրաստականություն էին: Իայտնել Քաղաքադեմարանի դատասխանը, սակայն, տեղ հասավ միայն Երորդ հրադարակումից հետո (հոդվածը սուրագրել է Տողերիս հեղինակը):

«Հայ են հիասքափված իշխանություն չփրող նրանց աշխատանքը չհարգող մարդկանցից եւ ծընարտությունը չլուսաբանող մամուլից», գրում են նամակի հեղինակները, որ ըստ ամենայնի, հիասքափված չեն իշխանության լծակները սեփական շահերին ծառայեցնող իշխան-իշխանիկների կամայականություններից Արծանագրելով, որ «Ազգը» կորցրել է «ընթեցող գործուեցիների մեջ մասնին». նամակասուիրները ոյսահամուն են, որ «անանուն հողմանագիրը ներդուրյուն խնդրի խաղաղադիմ Սուրբ Խաչարյանին».

Հաջորդ նամակը ՀՈԱԿ Գորիսի մասնաճյուղի անդամ Արա Շատրյանից է, որը դժգոհում է հրապարակումներից առաջ ինչո՞ւ փորձ չի արվել իրողությունը ծառել կուսակցության գրասենյակից: Տեղին է հիշեցնել, որ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀՈԱԿ ՏԵՂԱԿԱՆ գրասենյակների հետ համաձայնեցնելու գործելակերպը մեր քերի դրակսիկայում չկա: Բացի այդ դա մեզ չափազանց հեռուն կտանեն գործնականում կրացառեր իրադարձություններին արագ արձագանելու հնարավորությունը: Վերջին երկու նամակների հեղինակները դում են, որ մանուկներից «ազատագրված» տարածից տրամադրվելու և մանկական դոլիկինիկային, որն, սղասարկելով 7500 երեխայի, աղահովված չէ սեփական դատաված ժենուանի տարածմանը:

Իային դայմաններով։
Դժվար է վիճարկել մակական դո-
լիկինիկայի համար նորմալ աշխա-
տանքային դայմաններ ստղծելու
անհրաժեշտությունը։ Նույնիան դժ-
վար է, սակայն, համաձայնել, որ դա
դեմք է արվի լավ համարում ունեցող
մանկադարսեղի հաշվին։ Չխսելով
այն մասին, որ լուծում դահանջող
«ըենթային» խնդիրներն առաջմ ա-
մենաանդապտան ծեակույրի եւ կր-
րության ոլորտի հաշվին սնօրինելը
սղանում է սովորություն դառնալ
(ինչպես տեղեկացանք կրության նա-
խարարության նախադրոցական
վարչության առաջատար մասնագետ
Դասմիկ Միտոյանից, այսօրինակ
դեռևս բազմարիկ են նաեւ այլ հա-
մաններուն)։

Նայնիներում):
Կա նաեւ Տ-րի նամակը՝ Տիկ Շարմյանից, որը որու ծեռումներ է անում Գորհայի խաղաղադեւարանի «իշտականությունը զիխիվայր ըուռ տվադասախանում» («Ազգ», 7.08.98թ.): Մասնավորապես ասկում է, որ խաղաղադեւարանի սոցիալ-մշակութային, կրության բաժնի գարիշ գնարությունյանի վկայակոչած հաճախելիությունը (40 երեխա), հունվար ցուցանիւն է, մինչ հաջորդ ամիսներին մանկապարտեզ են հաճախել 61-72 երեխաներ:

Դեմք առաջ է գալիք առաջ է գալիք

Օգտվելով մեր ունեցած տեղեկություններից եւ փաստարդերից, ներկայացնեն իրադարձությունների ժամանակագրությունը։ Գորիսի Խաղաղադեսի հովհանքի 11-ի թիվ 28 կարկառարտեզն առաջմ «անաօիկ» է, ՏՆՈՐԵՆԾ իրաժարվում է լիել զիրեւը եւ դատասպանում է դատական կազով վիճարկել իր դաւանանկության օրինականությունը։

«Այսուհետեւ, թերեւ նկատելով «օրենի տաղից» ժեղումը, Խաղաքաբեցը հուլիսի 18-ի թիվ 30/1 կարգադրույթամբ չեղյալ է հայտարարում շարքասիկ թիվ 28 կարգադրույթունը՝ համարդատասխան ծառայություններին հանձնարելով առաջարկություններ ներկայացնել Վիճակարույց խնդրի առնչությամբ։ Ավելի ուշ, հուլիսի 26-ին, «ծնվում է» իրավական տեսակետից ավելի գրագետ մի փաստարույթ՝ Խաղաքաբեցի թիվ 6 որուումը 2, 3, 4, 8 մանկադարսեղներում ստուգումներ եւ գույքագրում օրենսգրքի, իրարավանական անձի կարգավիճակով կարող են կազմալուծվել այն մարմնի կողմից, որի որումամբ կազմվել են եւ դատահական չեն, որ մանկադարսեղների օրինակելի կանոնադրույթյան մեջ (1997թ.) ամրագրված են, որ նախակրական հաստատության լուծարումը եւ վերակազմավորումն իրականացվում է նախարարության համաձայնությամբ։ Կարծում ենք, այստեղից հետևող որուակի եղահանգումներ արել եւ եւ Պորխիսի Խաղաքաբեցը, այլադեմ չեր վերանայի իր առաջին կարգադրույթունը։

Վերջաղես, տեղական ինինակառա
վարժան մասին օրենքի համաձայն
համայնքի դեկավարը նշանակում է
ազգային է իր իրավասությանը դատ
կանող օրյեկտների դեկավարներին
Սակայն օրենքի հոդվածն այս դեղուա
լում էլ կամայական մեկնաբանու
թյուն է ստացել: Գորիսի բաղաւա
դեն, առանց լուրջ իրավական հիմ
նի աշխատանից հեռացնելով խնդրա
առարկա հաստատության նշունքնե
րեւես անտեսել է, որ Վերոհիշյալ օ
րենիվ նախատեսված գործառույթնե
րը կարգավորվում են «ՀՀ սահմա
նադրությանը, օրենիներով եւ այլ նոր
մահիկ ակտերով», ոչ թե համակրան
երով կամ հակակրաններով Տիկի
Բարամյանի դաւանանկությունը որ
լանով է թիսում ՀՀ աշխատանիայի
օրենսգրից, կորոշ դատարանը, իս
մենք առայժմ բավարարվենք, որ մաս
կարդարաւություն է:

ԱՐԵՎԱ ՊՈՂՈՑՅԱՆ

Ի՞նչ ասաց ՀՀ 9-րդ համագումարը Ժողովրդին

շահներ, ազգութ տոցիալական բոլոր խմբերի հասարակական բոլոր շերտերի ճակատագրի, կենցաղի, առողյայի վրա ի հավելումն կանխութելով նաև վաղվա օրը:

Մինչդեռ նախահամագումարյան բարոզական աղմուկն այն տղավորությունն էր ստեղծել, թե ՀՀ համագումարի ամենազլիսավոր խնդիրն այն է, թե ո՞ւ է ընտելու նոր վարչության նախագահ Վանը Սրբազնության թիվը էր Եղանակը Եղույթին: Այս գույն ներկուսակցական իմ կարծիքով միանգանայն Եկեղեցական հարցին այդքան մեծ հիշեղություն հաղորդեց նաև այն հանգամանքը, որ դրա լուծնանը ներգրավվեց նոյնիսկ հանրապետության նախագահը ինչն իմ համոզմամբ, քավական մեծ ռոայլություն էր: Ահա այդ ռոայլությունն է ստեղծեց մի իրավիճակ, որ հասարակության ու շահութակության բոլանա բնաւորվության վեա ավելի լուրջ խնդիրների նկատ նամք եւ դատարկ առաջանա թե, կունազումատը - ցախսչախելով: Եղույթանին ու համակիրներին լիովին կոտարեց իր խնդիրը: Այնինչ դա ամենեաին էլ այդդես չէ: Համագումարն ընդունեց շափականց կարեւության հաղաքական վաստարությ բանձեւ, ուր վերտունված են նախորդ համագումարից հետ անցած ժամանակաւոր հաղորդությունները և

տված են առաջիկա անելիքները ուրմի, կրկնում են, ամենաանմիջական կերպով շուշփում են ողջ ժողովրդի շահերը:

Այդ փորձենք տեսնել, թե ինչո՞ւ և է տեսնում կառավարող կուսակցությունը մեր անցյալն ու առաջան:

ՀՀԸ-ն գոհունակությամբ է վերաբերվում Սահմանադրության ընդունմանը և գտնում է, որ «դեսական ըինարտության իիմնական կառույցների ծնավորմամբ ավարտված է դեսականության կայացման կարևոր փուլը»։ Գոհունակություն է հարուցում նաև այն, որ «հանրադեմուրյունում հետևողականորեն շարունակվում են արմատական փոփոխություններ...», «խոստումնալից են հերթական (¹) տարածքային կառավարման և տեղական իննակառավարման բնազավառում կատարված բարեփոխման առաջին արդյունքները» (ուշադրության է արժանի «առաջին արտաքինիքու» ուղարկությունը)։

Զափազանց դաժան զնահատականներ են տվել.. կառավարությանը։ Հայ ՀՀԸ-ի բարձրագույն նարմնի զիսավոր բաղաբական փաստարդի կառավարությունը հասկաց մոտեցումներից, հովանավորչական երեւոյթներից, իրական վիճակը արհեստականորեն զունացրելու սովորություններից», ավելին «հսակ, որտացավ եւ առողջ բաղաբական վերաբերմունք» չի ցուցաբերել «ընթացող եւ սպասվելի բարիփոխումների նկատմամբ»։ Ցնցող է նաև մի այլ խոստովանություն «դեսական դաշտունության տարբերություն օդակներում հաճախ հայտնվում են կեղծ արհեստավարժ նարդիկ, որմի զաղափար չունեն փառվող բաղաբական մասին եւ դեկապարելու այլ ձեւ չգիտեն, բայ վաշահրամայական մերուդներ»։

ժամբ «անացոյա արդյունաբեր» բառակաղաքությամբ կատարված փերառահոմը՝ խանջի անմիջապես զալիս է մի կիսախոստվանուրյուն՝ որ «անհրաժեշտ է կուտակվող փորձի ուսումնասիրնամբ» առօգիկա մեկ տարու վերջնականացնես հստակեցնել իրերի դրույթնեն այս ոլորտում։

Համագումարը ներկ է նաև մեկ երկու այլ հաջողուրյուն շուրջօյլ Էլեկտրանատակարառությունը 1990-ից ի վեց «երկու խորհրդարանական երկու նախագահական բնակչուրյուններում, երկու հանրականություններում և այս կան ինքնակառավարման բնակչուրյուններում։ ՀՀ ի տարած հաղորդականները, և վեց Մենացած ազրող զր այս բավական ծավալուն փաս-

Եթե այս ամենին ավելացնենք, որ «կենսական, առաջնահերթ և հրամայական անհրաժեշտուրյուն» է համարվում կազմովանոնի ստեղծումը, շինովնիկական բաշխության կառավակերուրյան, շարտահումների վերացումը, մենաշնորհային և այլ բացասական երևույթների դեմ դայլացրը, այսինքն ողղակիութեն ասկու և որ այդ ամենը իրու կա շարականների գրությունը՝ չէ կեղծ մերադրամ չև ովտուրյանը վարկարեկելու մեջ նորուցի գրանդումը չէ ողակելով ուղարկ կդառնա։ ՀՀ հանուգումարը առնահագում է բայցական ժիմուր մի իրողուրյուն ու ի պատճեն բաղադրամաներին կանոնադրական հաջորդիլու։

«Ազգի» նախորդ հրադարակումներում փորձելով բննարկել հարեւած հանրապետության դիվանագիտական ներքաղաքական մասամբ նաև սոցիալ-տնտեսական առօրյան ու հեռանկարները. չենք անդրադարձել այնողիսի կարեւորագույն խնդիրը. ինչողիսին կլանային դայլարն է Այրեթանում. Իշխանությանն ու լծակներին տրելու դայլարի նման դրսեւուման ակունքները 1960-ականներն են. մինչ այդ ազգային հիմքի վրա դրված «օլիգարխիկ բա-

բոլոր ներկայացուցիչները այսօր սիմված են զործել դրսում, զերազանցաղիս Ռուսաստանում: «Մոնիթոր» ամսագիրը իր վերջին համարում նշում է, որ «ոչ հեռավոր անցյալում ՏԵՇԽԱՍԴԻ և այլ համակարգությունների մեծամասնությունն այժմ աւշխատում է ի նորաս ոչ քարեկամ երկրի զարգացման»: Միևնույն ժամանակ վերջերս հասարակական բննարկման առարկա է դարձել Բաբիչի կլանի միջին և ստորին խավերի գործելա-

նուամնեայնիվ այսօր արդեն ստրագրված է «Երկու կուսակցություն ների սերտ հաճագործակցության» համաձայնագիրը:

Ներկայումս «դարարացիների» ընդունված առաջնորդը՝ Ի. Ղազրանն է: Հեռանալով Ադրեգանի Ազգային ճակատ կուսակցությունից, նա իր հետ «Տարավ» նաև կազմակերպության շահ անդամների այդ բվում ողջ մասվորականությանը: Բացի այդ, նա հայտնի է ԱՄՌ ում և՛ Ռուսաստանում:

զործերի եւ ուժերի նման դասավորությունը լինի օրինականացնելու նորատակով նրան մնացել է իրականացնել առաջ սեփականացնութեամ: Կլանի անդամների մեծ մասը Հեղար Ալիենից զատ չի ուզում ճանաչել ոչ մի այլ առաջնորդի: Միեւնույն ժամանակ այս կլանը նույնիս ունի լուծելու հերակախնդիրներ: Նախ եւ առաջ Ադրբեյջանում «չեն սիրում» հայաստանակախիցեանցիներին: Բացի այդ, 1996-ի կեսերից կլանի ներսում ար-

ՈՒՐԿԱԳԵՐ

ԿԼԱՆԱՒԻՆ ՊՐԵՄԻԱՄ ԱԳՐԲԵՂԱՆՈՒՄ

Հայաստանա-նախիջևանյան կլանի բարձրագույն իշխանությունը

նակցությունները» շուրջ մեկ հարյուանյակ ընթանում էին զերա-զանցաղիս հայերի և հրեաների միջև։ 1960-ականներից լծակները տիրեցին նոր (ազերի) ուժերը, ասինձանքարա խմբավորվեցին առանձին կառույցների մեջ։ «սելչեկցիայի» հիմքում ունենալով նախ և առաջ տարածքային սկզբունքը։ Հատկան-ւական է, որ Ադրբեյջանում արդեն 30 տարի իշխող կլանը ձեւավորում էն Հայաստանից և Նախ իշխանից եկածները։ Հայաստան-նախարա-յանյան կլանի գերիշխանությունը փորձինչ տատանվել է ընդամենը մեկ անգամ այն էլ շնչին ժամա-նակահատվածում, եր Այսպ Մո-րալիբովի դեկավարությամբ իշխա-նության եկադ թափի կլանը։

Ինչդիսի՞ն է այսօր «կլանային բարեգի» ղատկերն Աղրեջանում եւ ի՞նչ տեղաւարժեր կարելի է ակն-կալել ներկայումն նախազահա-կան եւ տեղական իշխանություննե-րի ընտրությունների նախաձեմին։ Հարց որի նկատմամբ անտարեր չե-ադրբաջանական օասուլը եւ ոռք միւս կ եղել է հասարակության ու-շադրության ու բննաւկումների կենտրոնում։

Բարվի կլանը ներկայումս գրեթե
ամրողովվին մեկուսացված է դե-
տական ունեցվածքի բաժանումից:
Կլանի ոչ ճերակալված համարյա

Կերպը «արմատական իրանի» հետ
համազործակցելու փորձը: Կարելի
է նորադրել, որ կլանը դեռ չի կորց-
րել սեփականաւորիմանը նաևնա-
կից դառնալու և լծակները վերա-
դարձնելու հույսը: Այսօր արդեմ
դարձ է, որ Այս Մութավիրովի վե-
րաբերյալ կատարված հաշվարկը
արդարացված չէ: Դա հետեւանով
Բախվի կլանը այսօր դարձադրված
է համազործակցել այլ ուժերի հետ:
Այլ ուժերի շարքում դիտվում են
նաև ուրիշ «ասիճանագրելված»
կլաններ, այդ թվում նաև Ղարա-
բաղի կլանը:

Ղարաբաղի կլանը բնութագրվում
է եկու բաղադրական վար անհա-
տականությունների առկայությամբ

Ի թեակուրյանն ու կազմակերպություններին։ Ու թեև նախընտրական վեցին փուլում չկայացավ «Մուսավար» (անդամների զգալի նասը Ղազախի ցցանից) և «Վահդա» (բարվեցիներ) կուսակցությունների հաղաքական թեղմնավորումը. այ-

Ղարաբաղի կլանը իր հերթին ունի հայտնի խնդիրներ: Նախ եւ առաջ ԼՂՀ դաւադարձության բանակի կողմից հողերի ազատագրումը զգալիորեն նվազեցրեց կլանի տնտեսական հզորությունը: Բացի այդ, Խամբարդ կամաք թե ականա այսօր ընկալվում է որդես մեկը, ով գործ նականում կարող է դեմ կանգնել հայաստան-նախիջևնյան կլանին եւ դա արդեն վասնգավոր է: Առաջ լինել եւս, որ 1993-ին նրա հանդեպ իրականացվել են ահարեւշակած գործողություններ, եւ իրականաց նողները հենց հայաստան-նախիջևնյան կլանի աղիեւամետ թել են: Հիւեցնենք, որ մինչ 1993-ը Խամբարդ Ազգային ճակատի անդամ էր եւ իշխանավոր: Արուֆառ Ելիբեյի փախուստից հետո նա դուրս է զայխ, այդ կուսակցությունից, սակայն որդես նախկին վարչակարգի դաւադարձության ենթակառում է աւրեւ հալածանելների: Կարելի ենթադրել, որ Խ. Ղամբարդի հեղինակության հետագա աճը վասնգավոր է հենց իր համար:

Ավելի հետաքրքիր գործընթացնեն ներկայութեան հայաստանական կազմութեան կողմէ 1993-ի հունիսին. Նորից գալով իշխանության հիմքավար կանոնադրությունում առկա բոլոր լծակների միակ ժեռն է: Պատուեն

ծանագրվեցին վիճակն աղակայութեացնող մի բանի իրադարձությունները։ Այս առումով հիշյալ կլանի ներքին խոհանոցը կարելի է զուգորդել կամ համեմատել մեր «Հանրապետություն» միավորման հետ։ Քեզի հայատանյան կլանները ձեռավորվում են ոչ տարածքային սկզբունքով։ Այդքեզանի դեկավարության կառույցներից վարվում կլանի ներկայանալի դեմքերից մեջ կը խոսնակ Ո. Շոյիեսը։ Միևնույն ժամանակ հետված է հասցեավում նրա ՏԵՏԵԽ անդամական հզորությանը Խրականացքում են «կադրայի բարեկարգություններ»։ Փորձ է առվուած առաջիկա սեփականատնորման գործընթացից դուրս մղել կամ չեղացնել Ո. Գոյիեսի գործոնը։ Այլ բառերով՝ իշխող Վենախավը ներտում նկատվում է ուժերի բեկուացում։ Անկախ սեփական ցանկություններից եւ ծրագրերից այսօնությունը բաղակական գործիչներ կարունեն լինել կլանի առաջնորդ։ Նախարար և առաջ նախագահ Հեյդար Ալիևը առջա նախկին խոսնակ Ո. Գոյիեսը, այսուհետեւ ընդդիմադիր է։ Մասնեղովը և Վերջադիս նոյն ինքը նախկին նախագահ Արու ֆազ Էլշիբեյը Ինչուս եւնում է շորսից երեքը ընդդիմադիր են ներկայիս իշխանություններին։ Իշխող կլանի մասնատումը իդի և անկան

նախիջեւանյան կլանի յուրահատկություններին, բանզի խնդիրը ինքնին ծավալուն է. իսկ այսակ հոդվածի նորագույն միջամտությունը պահանջում է:

Նշվածներից բացի, Աղրեջանում ներկայում գործում են եւս երկու բավական լուրջ կլաններ՝ հյուսիսային և հարավային: Լինելով էրեկի միավորումներ, այս կլանները չեն կարող ներկայանալ ինքնուրույն բաղաբական և տևասական գործոնի ժեմունությունից: Պայմանի թեժացման ընթացքում երանք սովորաբար կամ միանում են հիւսատակված երեք կլաններից մեկին, կամ դառնում միջոց արտադին ուժերի ձեռքում, հյուսիսայինը՝ Ռուսաստանի, հարավայինը՝ Իրանի:

Ահա մոտավորաբես այսովում է «կլանային բարեզի» ուստիեր Աղրեջանում: Բաղաբական յուրաժամակ մի զարկերակ, չափազանց ճկուն և շարժունակ: Ունեն իրադարձություն աննկատ չի անցնում կլաններից, և ոչ մենքի կողմից: Այնուամենայնիվ, ներքաղաբական ոլոյարդ Աղրեջանում այսօր հնարավուր և առավել մի կլանի ներտում իշխող կլանի կամ ինչողևս հարեւան հանրապետություններ են առում. «Հայաստանից և Նախիջեւանից դուրս եկածների» խոմքը:

ՄՐԻՍ ԴԱՎԻԴՅԱՆ

ՍՊԱՍԱՐԿՈՒ

Ծաղոնական խանութներն անզերազանցելի են

ճաղոնացիները սիրում են զնում-ներ կատարել օրվա և զիշերվա որեւէ դասի: Ասենք, զիշերային ժամերին ոմանք ուզում են տաք կերակուր, դադուղադակ, կինոյի կամ ինքնարի-ոի տոմս ձեռք բերել. ընթերցել և այլն: Օր ու զիշեր զնորդների բոլոր ցանկությունների ողբեական բա-փարաման նողատակով ճա-դոնիայում գործում են հա-տուկ կոմքինացված խա-նորներ, որոնք կոչվում են «կոմքինի» կամ «բոնվի-նյընս սրու» (հարմարավես խանութ): Դրանք որդես կանոն, ունեն 60 բմ մակե-րես, քազմադիսի աղբան-ներ, 24 ժամվա ընթացքում մեկ խանութի հաճախորդ-ների թիվը խասում է շուրջ 1000-ի:

Առաջին «կոմքինի» խանութերը բացվեցին 1974 թ. ԱՄՆ-ում: Առեւտի այս ժեմաքողութեան մուտք գործեց ճաղոնիա: Եւ այսօր Ծագող արևի երկուու այդ խանութերի թիվը 50 հազար է. իսկ 2000 թ. կհասնի 100 հազարի: Ճաղոնա-ամերիկան «կոմքինի» խանութերի («Սեն իլեն», «Լաուտոն», «Ֆեմիլի Մարք» եւ այլն) մեծ մասը դատիանում է ճաղոնիայի առեւտական խուռ ընկերություններին: 1991 թ. ԽԾ-Յոկադո հանրախանութերի ցանցին դատիանող «Սեն իլեն» խուռագույն կոմքինացված խանութերը վերահսկողության տակ առան ամերիկան «Ինվինյընս սրու» եւ առաջատար «Սպորտինյըն»: 1993 թ. «Սեն ի ճյուղեր են բացում ասիական այլ երկրներուն: Չինաստանում ներդրութերը դժվարանում են այն դաշտառով, որ այդ երկի անորակ ենքակառույցներն անհնար են դարձնում ճաղոնացիների Կազմակերպական ձիրի կիրառումը:

ճյուղեր են քացում ասիական այլ երկրներում։ Ծինասանում ներդրում ները դժվարանում են այն դաշճառվ. որ այդ երկրի անորակ ենթակառույցներն անհնար են դարձնում ճաղբնացիների կազմակերպական ձիրքի կիրառումը։

Ճաղբնացի զնորդներին առաջին հերքին հետաքրքրում են նորույթները և ոչ թե զները. «Եվրոպ» հանդեպ է գիտում նույն և «Աւան իշխանի» դեկապարտերից մեկը։ Պատահական չէ. որ այդ «կոմքինի» խանութներում տարեկան բուրացվում է վաճառվող շուրջ 3000 աղբանքատեսակների 70 տկարը։ Կոմքինացված խա-

Նորեներ շափազանց արագ են առ
ձագանդում դահանջարկի փոփոխ
մանը. Այդ նոյատակով տեղեկու-
թյուններ են հավաքվում հաճախորդ
ների տարիքի. սեռի. գնումների ժա-
մանի վերաբերյալ. Հաւելի են առն
փում նույնիսկ օդիենուրաբանա-
կան դայմանները. «Սեն իլեն»

«Կոմքինի» խանութ
ների լայն տարածումը
դատահական չէ: Քա-
ղաքների աղահովո-
քունն ու նեղվածքը
ինչպես նաև զործա-
բաններում եւ սներում
դահետափորման բա-
ցակայությունը վճռա-
կան զործուներ են
Տեղական մրերային

Խանութեան իւր հետեւից «կոմի-նացվում» են:

«Կոմինի» խանութեան արդեն ոլատասվում են դիմավորելի և 21-րդ դարը: Այսպիս, AM-PM խանութեանի ցանցը շետք դրել է ավտոնատացման վրա, այս տարվա փետրվարին Տոկիոյում բացելով առաջին ավտոնատացված «կոմինի» հանրախանութը: Այնտեղ ցուցափեղիերում դրվագ աղբանակների զննան համար անհրաժեշտ է ստեղծաւորի վրա ընտելի համարատասխան բիտեր: AM-PM-ը մասնից է մի չշն տարվեց բացել այդ կազմի 90 խև մինչեւ 2000 թ. 500 խանութը:

Սպանվեց Սանկտ Պետրոպոլի վոխոսահանգամետը

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 18 ՕԳՈՍՏՈՒ. ԱՐՄԵԼՊՐԵՍ: Օգոստոսի 18-ի առավոտյան Նելս-կի դողուտայի եւ Ռուբինոսեյն փողոցի համան վայրում ժենի բաժն հարկե-րի մի լուսամուտից գնդակոծվել է Սանկտ Պետերբուրգի փոխնահանգաղեց, Խա-ղաքի Վարչակազմի ղետական ունեցվածի կառավարման կոմիտեի նախագահ Միխայիլ Մանեսիի ավտոմեթենան: Ինչդեռ հաղորդել է ԻՏՍՈՒ-ՏԱԱՍ-ը, կրակել են օրդիկական նշանոց ունեցող իննածիզով: Մանեսիը կնոջ հետ գտնվում էր ծառայողական ավտոմեթենայում, որի կտորին առաջացել են ուր գնդակնե-րի անցեր: Պարանոցի եւ կրծի ցրանում սացած վերերից Միխայիլ Մանե-սիը հիվանդանոցում մահացել է: Նրա կինը վերեր է սացել զիսից: Նրա ա-ռողջական վիճակը բավարար է: Մեթենայի վարորդը չի տուժել: Քաղաքի դա-տախազությունը երեական գործ է հարուցել 105-րդ հոդվածի երկրորդ մասով՝ կանխամտածված սրանություն ծանրացնող հանգամաններով:

Քաղցկենի բուժման և ջահելազման
հարցերը լուծված

«Սակինսուր» կղաղոս համատեղելի

«Մակինտոշ» ժմիջի համակարգիչների եւ Windows-ի համար հավելվածների անհամատեղելիությունը երկար ժամանակ դաշտաւում է հանդիսացել «Մակերի»՝ աշխարհում առաջդիմություն ունեցող համակարգիչների ամբողջ ծավալում փայտաթնի կրծամաճը: Connectix ընկերությունը վերջերս 150 դոլար արժողությամբ ծրագրային փաքեր է մշակել, որը մեկընդհակա կլուծի այդ խնդիրը: «Մակինտոշ» վրա տեղադրելով այդ ծրագիրը, այնուհետեւ կարելի է դա ինտալլացիա անել, աղայ կիրառել Windows 95-ի համար ստեղծված հավելվածները: Ծրագիրը կոչվում է «Virtual PC», եւ, առաջին փորձարկողների խոսելով, հօկապես բռյի է տալիս «Մակինտոշ» վրա կիրառել Windows-ի համար ստեղծված ամենածանրահարց ծրագրերը (այդ բայց նաև Microsoft Word 97): Արդյո՞ւ այս նոր ծրագիրը կիրկի «Մակինտոշին» իր դաշտության ամենասանր ժամանակներում, դեռևս անեայ է, խնդիր նոր ծրագրի մուտքը ունի յի բացառում այն փաստը, որ «Մակինտոշները» եւ նրա կոմպոնենտները զգալիորեն բանկ են IBM դասի համակարգիչներից:

դահուանման և կարելուման դեսական ճառաւաքներով առավել արժանի վերաբերմունքի է կարու:

«Արվեստը և ժեսիլը», «Գեղարվեստի սահմանները», «Կոմիք և փիլիսոփայությունը», «Խ”նչ է կարման», «Մարդն ու ժիշգելը» ու «Ե-

զային դակիլճներում։ Անգնահատելի է, որ նման փառատոնների մաս նաևիցների բվում են նաև ընողիալի երիտասարդ սերունդը եւ երեխաները, որոնցից լավագույնները խույսուվում են Քոնդի սահմանաձիառուկ մրգանակներով։

Մի խնի օր առաջ ծանուցել էինք,
որ մեր նայրավաղակում անց է կաց-
վելու ընթացիկ ամառվա խուռա-
գույն երածըսական միջոցառումը
«Իմ երեւան» համերգաշարը, որը
կազմակերտել են Երեւանի խղալա-

մահարթակում միմյանց հաջորդեցին Թաթուլ Ալբունյանի անվան ժողովրդական երգի-դարի անսամբլի (գեղարվեստական դեկավար՝ Սելիմ Մավիսակալյան), Սոֆի Դելյանի դարի եւ հոգու քատրոնի (գեղարվեստական դեկավար՝ Սոֆի Դելյան), Երեւանի Կոմիտասի անվան դետական կոնսերվատորիայի լարային խօսյակի, Երգիչ Գեղրդի Մինասյանի, դուդուկահար Զիվան Գասպարյանի եւ ուրիշ երաժշտական մենակատարների ելույթը Համերգի ընթացքում տեղի ունեցավ նաև նորածեռության ցուցադրություն:

Երբ մարդն իր ժեղութ է

բյուններից մեկն է, այն, ո-
րի ևոանդուն զործունեու-
րյունն իր մեջ է ներառում
բազմաձիր և այլազան նա-
խածեանուրյունների և մի-
ջոցառումների ուստիառելի
զան:

կազմակերպումը։ Ֆոնդը
ծեռնամուխ է Եղել նաև հայ
նկարիչներին նվիրված բուկ-
լիսների հայերն և անգլե-
րեն լեզուներով հրատարակ-
մանը։

Դեռևս շատ կարելի է
դասնել Մշակույթի հայկա-
կան խոնդի կարկառուն զոր-
ծութեառքյան եւ նրա ան-
խոնց ու անձնութաց դեկա-
գար Արեւածա Ավագյանի
մասին. Սակայն բվում է. վե-

ա ավարտին բազմաթիվ երեւան-
ք եւ մեր մայրավաղակի հյուրեր
ավել էին համերգասրահում, ո-
ռաստաղը աստղագարդ երկինն

ծղաներն ազդարարեցին Ե-
ւսական մեծ իրադարձության
արկը,որին հաջորդեց Երգչուիկի
աննա Պողոսյանի ելույթը: Նա
ջին անգամ կատարեց իր և Եղի-

ած «Երջ Երեւանի մասին»՝ Երևաց գրել է մայրաքաղաքին նվիրակացարի անցկացման համեմատության մասին:

կուկ: Երգի առաջին կատարուած
արձագանք առաջացրեց Այնու-
և բժնահարթակ ելավ Երեանի-
տասի անվան կամերային ե-
տօնության տան «Նարեկ» արա-
երգչախումբը (գեղարվեստա-
դեկազար Մկրտիչ Մկրտչյան):
Երգերին հաջորդեց ասմունխող

Յոկո Օնոն սոր իակահարվ անուագա

Լենոնի Երկրագուներից չէրը
կխսուեն Յոկո Օնոյի մասին թե
անհայում, թե ԱՄՆ-ում Նրան
ան են, որ Յոկո Օնոն է «Քիրլ-
ֆլուզման գլխավոր մեղավոր»
Նով են բացատրում նաև Լենո-
ռագրերի հրադարակման Յոկո
ին ստեղծած կոյունութեան:

ակայն այժմ հոչակավոր բարդի
ամյա այրին մտադրվել է միան-
ից մի հարվածով լուծել բոլո-
ցերը անքարյացակամների հետ-
իր համաձայնությունն է սկե-
լյամբիա փիլիզոգ» ընկերությա-
ւնունի եւ Յոկո Օնոյի սիր-
ումության մասին նոր գեղարվես-
տան ֆիլմ Ակարահանելու հա-
մարտում կդատմվի նրան-
նի հանրությանը անծանոթ էցե-
մասին, օրինակ, թե ինչտե-
սնի սիրահարվեցին, երբ Զոնը դե-
ռ ամուսնացած էր առաջի-
նը Սինտիի հետ։ Սակայն, ինչտե-
սում է Յոկո Օնոն, այն ժամա-
կ Զոնի հետ նրա հարաբերություն-
ը ոլատոնական էին։ Այնուհետեւ
մի անկեղծություն։ «Պարզ-
մ» է, որ Յոկո Օնոն Լենոնին ու
«բաժանեց» մյուս բիթերից, այ-
դիակառակը, խաղարարի դե-
սադում հարթելով Լենոնի եւ Ոռ-
կիւարտնիի բախումները։ Ֆիլմի ա-
րտը նույն ծերով է, ինչ իրակա-
մ երգին սղանում է խելագա-
լությունը։

Դրա գում է «Սանդի քայլ»։ Յոկոյի դեմ ժամանակավորաց և «կրակը դադարեցած» Փրկչական Ֆիլմ ստեղծելու նույնականացմանը խիս կասկածանելու ննադատաբար է մոտենում։ Առաջնայինիվ Ֆիլմի նկարահանուն նախաղաւասությունները դեռ սկսվել են։ Յոկո Օնոյին ատկանելու Լենոնի, Մակլարենին զգո Սրարի, Զորշ Դարիոնի եւ Դարձակատարների ընտրության վերջինին։

Աս ճաղոնուին ընկերների, Ա
նի կյանի վերջին ուղեկիցը նու
ոկ է դրել ցելու Ալեք Շոլոման
Եղածած առաստելները Գոլոման

ԵԵՆՈՆԻ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ գրել է,
որ Զոնը Տառապում է ԺՊՆՔԵՆԻՀԱ-
յով. անտարբեր չեր Երկու սեռերի
նկատմամբ է, ծեծում Եր իր կանանց
եւ ծեռ առում Երեխաներին: Յոկոն
այժմ փորձում է աղացուցել այս բո-
լորի սին լինելը:

կայն. մասնագետների կարծիքով, աշխատանքների արդյունքներն ամենայն հազարականությամբ չեն բավարար թիրոմաններին։ Ինչևան է

Յոկ ՕՇ Է ԶԵԼԵՆՈՒ

УСЛУГИ УЧЕБНОЙ БИБЛИОТЕКИ

CONTINUOUS

Հայկական մշակույթի կենտրոն Orbepolirqni

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՕԳՈՍՏՈՒ. ԱՐՄԵՆ-
ՊԻՒՅ. Օրենսդրության ուժի լու-
կանից վերջին օրերն և անցկաց-
րել հայ գրականության դասա-
կան Վահան Տերյանը տեղի հա-
յերի ջանելով և ոռու քարեկամ-
ների աջակցությամբ ստեղծվել է
հայկական մշակույթի կենտրոն.
Այս զորդի հոանդուն կազմակե-
ռիչը մեր հայրենակից Սամվել
Հովհաննիսյանն է, որն իր միջոց
ներով պետք է նախակինուն մը հա-

որ դրական ներկայացվի կուտի կերպարը, նրանք չեն փոխի իրենց վերաբերմունքը դեռի Յոկո Օնոն եւ սուլոցներով կուդակցեն ֆիլմը, ասում է ոռին նվիրված անգլիական մի ամսագրի խմբագիր Պեյզիս Դեմերը:

Առկա է նաև Ֆինանսական գործողությունը: Սահացած ամուսնուց Յոկո Օնոն արդեն ստացել է 300 մլն ֆունս ժառանգություն: Այժմ նա դաշտասպում է «Կոլամբիային» փոխանցել «Իմնցին» եւ «Գիվ փիլ» ըլենս» երգերի հեղինակային իրավունքները, որը երա ունեցվածին կալելացնի եւս 50 մլն ֆունս

